

MILÍ PŘÁTELÉ,

LÉTO JE DOBA, KDY JE PŘÍRODA NEJKRÁSNEJŠÍ A ZÁROVEŇ NEJROZMARNĚJŠÍ. LIDÉ VYRÁŽEJÍ NA DOVOLENOU A NA PRÁZDNINY A VĚNUJÍ VÍCE ČASU TOMU, ABY POZNÁVALI SVĚT. ZJIŠTÍJÍ PŘI TOM, ŽE NA KRÁSÁCH BOŽÍHO STVOŘENÍ JE STÁLE CO OBJEVOVAT.

NĚKTERÍ Z VÁS MOŽNÁ JEJICH VÝLETY SLEDUJETE JEN Z DÁLKY, PROTOŽE KVŮLI NEMOCI ČI STÁŘÍ NEMŮŽETE TOLIK CESTOVAT. PŘÁVĚ VÁS BYCH CHTĚL V TOMTO DOPISE POVZBUDIT – TUTO DOBU MŮŽETE I VY PŘIJMOUT JAKO PŘÍLEŽITOST K NOVÝM DOBRODRUŽNÝM OBJEVŮM. BEZ OHLEDU NA TO, ZDA V LÉTĚ OPUSTÍTE SVÉ DOMOVY NEBO SVÉ MĚSTO.

VŠEDNÍ RUCH SE ČÁSTEČNĚ ZKLIDNÍ, VŠICHNI SE MŮŽEME ČASTĚJI ZTIŠIT A HLOUBĚJI OBJEVOVAT KOUZLO BOŽÍHO DÍLA I NA MÍSTECH, KTERÁ DŮVĚRNĚ ZNÁME. POKUD SE NA MĚSTO, ULICI, KRAJINU ČI PODMÍNKY, VE KTERÝCH DLOUHODOBĚ ŽIJEME, PODÍVÁME V MODLTBĚ A TICHÉM ROZJÍMÁNÍ JAKO NA DAR BOŽÍHO STVOŘENÍ, UVIDÍME JE NAJEDNOU V JINÉM, LEPŠÍM SVĚTLE.

KAŽDÝ Z VÁS MŮŽE ZAŽÍT KRÁSNÝ „DUCHOVNÍ VÝLET“, I KDYŽ VÁS MLADŠÍ A VITÁLNĚJŠÍ ČLENOVÉ RODINY ČI SPOLEČENSTVÍ NECHAJÍ DOMA A ZE SVÝCH PRÁZDNINOVÝCH CEST VÁM POZDĚJI UKÁŽÍ JEN FOTOGRAFIE. I VY JIM MŮŽETE PO JEJICH NÁVRATU PŘEDÁVAT ZKUŠENOSTI ZE SVÝCH CEST ZA POZNÁNÍM A JEŠTĚ HLOUBĚJI JIM TAK ODKRÝVAT KRÁSU BOŽÍHO STVOŘENÍ.

V TĚCHTO DUCHOVNÍCH VÝLETECH JE NÁM VŠEM VELKOU OPOROU PÍSMO SVATÉ. I PRO NĚ PLATÍ, ŽE POKUD JE ČTEME OČIMA VÍRY A V MODLTBĚ, KAŽDÝ JEHO ŘÁDEK NÁM ZNOVU A ZNOVU ODKRÝVÁ NOVÁ TAJEMSTVÍ. VŽDYŽ PÍSMO JE SLOVO BOŽÍ, KTERÉ JE STÁLE ŽIVÉ, KTERÉ SE V NÁS INKARNUJE – VTĚLUJE A KTERÉ NÁS OČIŠŤUJE OD HŘÍCHŮ. JE TO STEJNĚ U PRVNÁČKA NA NÁBOŽENSTVÍ I U BISKUPA, KARDINÁLA ČI SENIORA, KTERÝ ČTE PÍSMO DENNĚ OD SVĚHO MLADÍ. NĚKDY STAČÍ TŘEBA JEN PÁR VĚT VEČER PŘED SPÁNÍM. BŮH S NÁMI SKRZE PÍSMO SVATÉ VŽDY HOVOŘÍ NOVĚ A OSOBNĚ.

NEJEN STAŘÍ A NEMOCNÍ, ALE VŠICHNI BYCHOM TEDY MĚLI LETNÍHO ZKLIDNĚNÍ VYUŽÍT K POZORNĚJŠÍ ČETBĚ PÍSMÁ. JE MOŽNÉ, ŽE TAK ZAŽIJEME KRÁSNĚJŠÍ, BAREVNĚJŠÍ A PRO NÁS ŽIVOT PROSPĚŠNĚJŠÍ DOBRODRUŽSTVÍ, NEŽ KDYBYCHOM SE S MLADÝMI LIDMI PLNÝMI ELÁNU A ENERGIE O PRÁZDNINÁCH VYDALI NA DRUHÝ KONEC SVĚTA, BLÍŽE K BOHU A VRACELI SE MOUDŘEJŠÍ A VÍCE POSVĚCENÍ.

KĚŽ VÁM I K TAKTO PROŽITÉMU LÉTU BŮH ŽEHNÁ!

Sestry a bratři,

nechme vyprávět jednoho ruského křesťana z dávných časů, který se představuje takto: *Já, podle Boží milosti křesťan, podle svých skutků velký hříšník, podle svého povolání poutník bez domova, nízkého stavu, putuji z místa na místo. Toto je můj majetek: na zádech nesu ranec se suchým chlebem a na prsou svatou bibli; to je všechno.* Jaký měl osud? Ve třech letech ztratil rodiče a žil se starším bratrem u svého dědy. V zimě spali oba chlapci na peci. Ovšem stalo se, že ho jednou v noci shodil starší bratr ve spánku dolů a on si poranil levou ruku natolik, že zůstala ochrnutá. Nemohl na poli pracovat, a tak ho dědeček naučil aspoň číst a psát. Když se oženil a starší bratr zmizel kdesi ve světě, převzal dům a skromný majetek. Bratr se po čase vrátil a ze závidosti mu zapálil domek, takže zachránil jen holý život a bibli po dědovi. Se ženou pak přebývali v bídě chatrči, a tak žena živila sebe i jeho šitím pro bohatší sousedy. Po dvou letech živoření mu žena zemřela a on zůstal sám. A tak začal putovat, navštěvoval kostely a kláštery, dobří lidé mu občas dali trochu jídla, a on jim za to přečetl úryvek z Písma a připojil pár svých myšlenek. Stále uvažoval nad výzvou apoštola Pavla *Modlete se bez přestání (1 Sol 5,17)*. Nevěděl si s tím rady, a tak se ptal moudrých mnichů, až ho jeden „stařec“ naučil stálou modlitbu ke Kristu: *Pane Ježíši, synu Boží, smiluj se nade mnou!* A poradil mu, aby se ji v duchu nebo nahlas modlil, ať jde nebo odpočívá, v chrámu i v přírodě, mezi lidmi nebo o samotě. Náš poutník se touto radou řídil a pociťoval přitom tichou, vnitřní radost, jakou dosud nezažil. Někdy se svěřoval druhým lidem, s nimiž se cestou potkával, jak i oni mohou díky této modlitbě dosáhnout vnitřního pokoje srdce. Ve svých zápiscích uvedl: *Někdy jsem ve svém srdci cítil takovou blaženost, že jsem ji vůbec nedokázal popsat. Občas se stalo, že jsem po celé tři dny nenarazil na žádný lidský příbytek a ve vytržení mysli jsem se domníval, že jsem na světě zcela sám, já, bídny hříšník, sám před tváří milostivého, lidi milujícího Boha.* Přemýšlel také o Ježíšových slovech, jak si je předčítal z bible, a dával zapravdu jedné větě z Janova evangelia (15,11): *To jsem k vám mluvil, aby moje radost byla ve vás a aby se vaše radost naplnila.* Získal tak vyrovnaný, láskyplný vztah k lidem i k přírodě.

Stálá modlitba ke Kristu, kterou východní křesťané právem nazývají *modlitbou srdce*, má svůj původ u otců pouště 3. a 4. století. Žili o samotě nebo v malých skupinách, a jeden z nich, pozdější soluňský arcibiskup Řehoř Palamas napsal: *Znamená to ztišení ducha i světa, zapomenutí na to, co je nízké, a naopak tajemné poznání toho, co je vyšší, zaměření*

vlastních myšlenek na něco lepšího. Ti, kdo očistili své srdce skrze toto svaté mlčení a sjednotili se nevyslovitelným způsobem se světlem, které převyšuje všechno pomýšlení a poznání, ti v sobě jako v zrcadle vidí Boha.

My všichni, zdraví i nemocní, mladí i staří, ať žijeme o samotě nebo uprostřed druhých, jsme poutníky. Máme své starosti a obtíže, cesta, po které jdeme v duchu nebo po kamenitých cestách dneška, bývá nelehká. Ale jsme věřící, a onen ruský poutník je nám příkladem, jak jít – podobně jako Kleofáš a jeho druh, kteří se smutni trmáceli do Emauz (Lk 24) – v doprovodu nejlepšího přítele, našeho Pána Ježíše Krista. Překonáme tak svou slabost a v srdci nám zazáří vytoužená hvězda naděje, která není z tohoto světa. A ověříme si zkušenost sv. faráře Arského Jana Marii Vianneye, který v jednom kázání řekl: *Modlitba působí, že čas plyne velmi rychle a tak příjemně, že ani nepozorujeme jeho trvání. Člověk má krásný úkol a poslání: modlit se a milovat.*

P. Miloslav Fiala OPraem.

Zprávy z diecéze

Velkým povzbuzením pro věřící všech generací – včetně té nejstarší – bylo červnové **Světové setkání rodin v Miláně**. Jeho závěrečné Mše svaté s papežem Benediktem XVI. se zúčastnilo až půl druhého milionu lidí, což bylo, podle místního tisku, největší shromáždění v dějinách tohoto starobylého a největšího italského města. Na setkání, které se koná jednou za tři roky, se vydaly i rodiny z naší diecéze a také pan biskup Jan, který tam zastupoval Českou biskupskou konferenci. Společenství rodin z celého světa a jejich otevřený rozhovor s papežem Benediktem XVI. byly podle biskupa Jana důkazem, že rodinné hodnoty zůstávají i v dnešním tápajícím světě silné. „Mnoho mladých lidí se k nim hrdě hlásí. Myslím, že je to velké povzbuzení i pro starší generaci, která má mnohdy obavy o své děti a vnoučata. I když dnešní doba rodině rozhodně nepřeje, v Miláně jsem jednoznačně cítil, že se mladí křesťané o tyto hodnoty nenechají připravit. Možná je čekají obtížnější boje než jejich rodiče či prarodiče, ale mnozí mají skutečně silné odhodlání těmto krásným závazkům dostát. A přestože si od prarodičů často nenechají poradit slovně, nepostradatelnou oporou jim jsou jejich modlitby a oběti,“ řekl po návratu z Itálie biskup Jan. Další podobné setkání se uskuteční v roce 2015 v americké Philadelphii.

V polovině června čekala biskupa Jana další významná zahraniční cesta. V nové roli delegáta České biskupské konference odjel **do irského Dublinu na Mezinárodní eucharistický kongres**. Je to tradiční setkání, které se poprvé konalo už v 19. století a v poslední době se opakuje každé čtyři roky. To letošní bylo už padesáté. Kardinálové, biskupové, kněží, řeholníci i tisíce laiků se sjíždějí, aby při diskusích, přednáškách, ale i společné katechezi a modlitbě vzdali úctu Eucharistii, upevnili svoji víru v ní a rozumem i duchem prožili Kristovu přítomnost. V poslední době se na kongresech probírají také další důležitá témata týkající se liturgie, teologie i církevního života. Hlavním tématem letošního setkání byla Eucharistie jako společenství s Kristem i mezi sebou navzájem. Papež Benedikt XVI. se setkání zúčastnil prostřednictvím televizního spojení. „Ve světě, který se změnil a stále více lpí na materiálních věcech, se musíme znovu učit rozpoznávat tajemnou přítomnost Zmrtvýchvstalého Pána, který jako jediný může dát našemu životu šířku a hloubku,“ řekl Svätý otec ve svém pozdravu. Na biskupa Jana udělalo velký dojem například eucharistické procesí, které procházelo ulicemi Dublinu za účasti zhruba sto dvaceti biskupů. „I v zemi, která nedávno prošla velkými bouřemi spojenými s krizí víry a kterou velmi zraňovaly morální prohřešky kléru i silný antiklerikalismus, se ukázalo, že víra v Eucharistii a hluboká úcta k Ježíši v Nejsvětější svátosti je velmi živá,“ řekl biskup Jan.

Kněžská a jáhenská svěcení v katedrále Svatého Ducha v Hradci Králové jsou pokaždé důležitou událostí života místní církve. Otec biskup Jan vysvětil v sobotu 23. června jáhna Filipa Foltána na kněze. Jako kněz bude dál působit v Červeném Kostelci ve funkci kaplana. Kněžské svěcení je vždy znamením Boží přízně. Službou kněze ukazuje Bůh, co patří k podstatě křesťanství. Kněz je především služebník Eucharistie a Božího slova. V této službě je nenahraditelný. V sobotu 14. července vysvětil biskup Jan Vokál na jáhny Ing. Tomáše Fialu z farnosti Velká Losenice a Jiřího Jakoubka z farnosti arciděkanství Pardubice. Tomáš Fiala bude působit v Pardubicích a Jiří Jakoubek v Hlinsku v Čechách. Jáhenské svěcení je první kněžské. Oba, dá-li Bůh, mají přijmout kněžské svěcení v nejbližších měsících. Modleme se za ně. Službu jáhnů zná církev od samého počátku své existence. Podrobně nám o tom vypráví skutky apoštolské. I jáhenské svěcení vtiskuje do srdce svěcenců nezrušitelné znamení nových darů a nových milostí.

Generální vikář Mons. Josef Socha byl hlavním celebrantem **mše svaté na poutním místě v klášteře Geras v Rakousku**. Je to sídlo Premonstrátů a patří spolu s klášteřem na Strahově a v Želivě k nejstarším komunitám Svatého Norberta. Prior této komunity v Geras Mons. Sochovi zdůraznil, že mniši v tomto klášteře působí nepřetržitě od 12. století, tedy od svého založení. Po večerní mši svaté následoval světelný průvod v ambitech klášteřa. Atmosféra této pouti byla opravdu poutnická, kostel byl zaplněn. Před mší svatou se věřící s kněžími modlili růženec, tak jako na mnoha jiných mariánských místech. Ještě před tím komunita Premonstrátů recitovala i zpívala nešpory. Kněží komunity v Geras většinou spravují farnosti v blízkosti klášteřa, stejně tak jako naši kněží v Želivě. Diecéze St. Pölten, kam klášter církevně patří, vděčně přijímá službu těchto řeholníků. Pro vaši informaci je třeba uvést, že v diecézi St. Pölten je několik klášterů s benediktýny, premonstráty a františkány, zatímco v naší královéhradecké diecézi máme klášter právě jen premonstrátský, v jižním koutu diecéze, v Želivi.

Pan biskup Jan Vokál i pomocný biskup Josef Kajnek se 3. – 5. července zúčastnili **biskupské konference na Velehradě**. S velehradskými poutníky oslavili slavnost Svatých Cyrila a Metoděje, v kolébce slovanské mise soluňských bratří. Hlavním celebrantem byl kardinál Dominik Duka a kazatelem emeritní pražský arcibiskup kardinál Miloslav Vlk. Ten kromě náboženských aspektů cyrilometodějské mise zdůraznil v kázání i státoporný význam poslání těchto bratří na Velké Moravě.

JV a JS

Cyrilometodějské zamyšlení

Červencové dny prožíváme ve znamení dovolených a prázdnin. 5. července byl svátek Svatých Cyrila a Metoděje. I letos oslavovali křesťané na Velehradě tyto soluňské bratry, o jejichž náboženské misi nikdo nepochybuje. Každý rok tak máme možnost zamýšlet se ve světle dějin Velké Moravy nad pozeňnanou minulostí, která poznamenává naši současnost a vtiskuje jí duchovní tvář nepodléhající tak snadno a rychle proměnám času a stárnutí.

Kardinál Špidlík napsal: „Jiné národy měly svou dávnou kulturu, kterou poněkud pokřesťanšovali. U nás Slovanů je vznik kultury totožný s přijetím křesťanství. Být si vědom své vlastní identity, to je téma, kterým se zabývají všechny národy v dnešním vznikajícím novém světě. Neměla by to být i naše první povinnost? Jít ke kořenům znamená najít Krista. Tak totiž začíná Svatý Cyril předzpěv k svatému evangeliu: „Jak proroci již dříve předpověděli, Kristus přichází shromáždit národy, neboť je světlem celého světa.“ ... Slyšte, všichni lidé slovanští, slyšte slovo, které přišlo od Boha. Slovo, jež sílí srdce i rozum a vede k poznání Boha.“

Vzpomínám na dějepisné glosy ve školních učebnicích k roku 863, v němž přišli na Velkou Moravu Svatý Cyril a Metoděj. I tehdejší ateisticky laděná ideologie nemohla pominout tuto dějinnou událost, i když ji jen suše komentovala. Mise svatých soluňských bratří byla samozřejmě přijímána pouze jako politicko-strategický manévr knížete Rostislava. To, že jména těchto bratří neupadla v zapomenutí ani v dobách náboženského útlaku, znamenalo, že Cyril a Metoděj svou misionářskou aktivitou měli pro Velkou Moravu a celé Slovanstvo větší význam, než jak se o tom tenkrát v našich médiích psalo.

Pan kardinál Vlk letos v kázání na Velehradě několikrát zdůraznil význam této cyrilometodějské misie. Řekl: „Když Cařihrad poslal na Velkou Moravu své nejlepší vzdělance, vyjádřil tím, že se od jejich apoštolské činnosti očekává víc, než jen význam politicko-státoporný. Že v příchodu věrozvěstů Cyrila a Metoděje převažoval prvek náboženský, to zvláště dosvědčuje modlitba svatého Cyrila, když umíral: „Pane Bože, který sis ponechal ke své službě anděly nadtělesné, nebe jsi rozpjal a zemi zbudoval a vše, co je, z nebytí přivedl k bytí, který činíš po vůli těm, kdo se tě bojí a zachovávají tvá přikázání, vyslyš mou modlitbu a ochraň své stádo, k němuž jsi mne, svého neschopného a nehodného služebníka, poslal. Zbav je všeliké bezbožné a pohanské zloby a mnohomluvného jazyka kacířského, který mluví rouhavě proti tobě..., a dej, ať se tvá církev hojně rozroste, a až všechny shromáždíš v jednomyslnosti, učiň je lidem vyvoleným, stejně smýšlejícím o pravé tvé víře a správném vyznání, a vdechni jim do srdce slovo své nauky. Je to jistě tvůj dar, že jsi nás nehodné přijal za hlasatele svého Krista. Odevzdávám ti jakožto tvé ty, kteří konají dobré skutky tobě milé a které jsi mi svěřil. Spravuj je silnou svou pravicí, aby všichni slavili tvé jméno, mocná Trojice.“

Areál Velehradu nyní prochází velkou rekonstrukcí. Oprava interiéru baziliky se už dokončuje. Prostor před ní dostává také novou tvář. Například nové vzniklé sousoší velikánů církevních dějin, jako je sv. Benedikt, Bernard, soluňští bratři. Toto sousoší dotváří viditelný ráz posvátného centra Velké Moravy. Vše se totiž připravuje na jubilejní

Cyrlometodějský rok 2013. Ten byl právě letošní poutí na Velehradě vyhlášen. K účasti na tomto historickém jubileu byl pozván i Svatý otec Benedikt XVI.

To, že je 5. července státní svátek a všude na veřejných budovách visí české vlajky, je projevem vděčnosti za tuto událost dějin. I pro naši diecézi byla cyrlometodějská tradice duchovně důležitá. Solunští bratři, dříve než se vydali k nám na Moravu, našli na Krymu ostatky sv. Klimenta a podle některých historiků oba svatí bratři procházeli po poutnických cestách přes Podlažice a Hradec Králové. To, že část ostatků sv. Klimenta máme i ve svatoklimentské kapli v Hradci Králové, dosvědčuje pravdivost těchto domněnek historiků. Symbolické je i to, že otcí arcibiskupovi Otčenášskovi, když byl v roce 1950 jmenován pomocným biskupem pro královéhradeckou diecézi, tenkrát svěřil Svatý otec (tak jak se to dělá dodnes u každého světicího biskupa) už zaniklou diecézi právě v Chersoně na Krymu, kde našli svatí Cyril a Metoděj ostatky sv. Klimenta, třetího nástupce sv. Petra.

Pro vás, milí nemocní, jsou i tyto historické události církve znamením její životnosti a také i toho, co působením obětavých pastýřů dostáváme: víru v Boha, slovo Písma, bohoslužbu, eucharistického Krista..., to je bohatství, které máme k dispozici i dnes. Tyto dary nebe jsou nadějí našeho světa, který v každé době prožívá svůj zápas v různých podobách a v různé intenzitě. A pro vás jsou tyto dary Boží lásky velkou posilou.

Národ bez křesťanských tradic jen stěží nalezne svou pravou tvář a smysl svých dějin. Každý rok o svátku slovanských bratří Svatého Cyrila a Metoděje děkujeme Bohu za to, že smíme prožívat tajemství svých denní trampot, křížů i zápasů ve světle Kristovy lásky.

Mons. Josef Socha

Jak vnímají mladí lidé starší generaci? Jaké mají ve svém věku názory na stáří? Zeptali jsme se a na otázky odpovídali ve svých písemných pracích žáci sekundy Biskupského gymnázia Bohuslava Balbína v Hradci Králové.

1. Co by nejvíce potěšilo (potěší) tvoje prarodiče?

- Myslím, že víc než nějaké dárky potěší moje prarodiče moje návštěva. Jsou rádi, když za nimi přijdu a popovídám si s nimi. Babičku potěší, když jí pochválím jídlo a úsměv na její tváři a její radost z toho, že mi chutná, potěší i mě.
- Myslím, že moje prarodiče nejvíce těší, když se mohou vidět se svými vnoučaty. My vyslechneme je a oni zase nás. Dále by jim zřejmě udělala radost chvíle odpočinku, což může znamenat třeba výlet do lázní. Důležité by pro ně mohlo být to, že si mohou zopakovat některý zážitek z mládí, nebo udělat věc, co udělali již dříve. Zvedne jim sebevědomí, když to stále dokážou.
- Mé babičky nejvíce potěší, když je s rodiči navštívíme. Nebo když moje babička přijde z vydařeného nákupu a ukazuje nám své nové úlovky, doslova jí září oči. Je ráda za jakoukoliv návštěvu. A v podstatě ji také velmi potěší zvrát v její oblíbené telenovele.
- Byla jsem teď hodně nemocná a vzhledem k tomu, že moji prarodiče žijí s námi v rodinném domku, tak jsem s nimi teď hodně času strávila. Pomáhala jsem babičce a stále jsem vymýšlela nějakou legraci, protože už taková jsem. Babička mi řekla: „Ještě, že tě mám, díky tobě tak rychle nezestárnu.“ Takže myslím, že to, že vědí, že je má někdo rád.

2. Co myslíš, že v době, kdy už jsou starí a nemocní, nejvíce potřebují?

- Myslím, že nejvíce potřebují podporu a uznání rodiny a blízkých. Občas je podle mého názoru potěší a pomůže jim popovídání si s ostatními lidmi ve stejné situaci. Myslím, že potřebují uznání za něco, co udělali v mládí, nebo pochvalu svých dětí za jejich výchovu.
- Potřebují vědět, že jsou stále potřební a že se o ně někdo zajímá. Když se jim tyto věci nedostávají, stávají se z nich nerudní a zapšklí starci, kterých se malé děti bojí. Potřebují se vídat se svými potomky, pokud nějaké mají. Je pro ně dobré vědět, že své mládí využili pro výchovu dobrých lidí, kteří je za to mají rádi a rádi se k nim vracejí.
- Pocit, že nejsou na okraji společnosti. Společnost a přítomnost blízkých lidí. Činnost, která je bude bavit a budou ji moci provozovat i přes svůj věk nebo zdravotní stav.

3. Co je ti na starých a nemocných lidech nejvíce sympatické?

- Myslím, že staří lidé jsou někdy více milí než dospělí. Například baví se s vámi v autobuse.
- Když mají „udržovaný“ vzhled, nejsou nepříjemní a hlavně sobečtí. Když se snaží něco pro sebe dělat – chodí na procházky, malují se. Když nevyužívají doktory zbytečně moc. Když i ve vyšším věku mají kamarády a žijí společenský život. Když milují svá vnoučata.
- Velmi ráda poslouchám jejich životní příhody (i příběhy). Baví mě s nimi probírat staré fotografie. Ráda dostávám babičkovské rady do života. Líbí se mi jejich sdílnost a nadhled. A především zkušenost.
- Nejvíce sympatičtí starší lidé jsou ti, kteří jsou veselí, něco podnikají, někam chodí, nevzdávají se. Vždy, když takového člověka, ať už nemocného či starého, potkám, řeknu si, že až mi bude tolik co jemu, chci být jako on. Vždyť stáří nám žádné dveře nezavírá, naopak máme čas dělat cokoli a kdykoli. A ne jen smutně sedět, luštit křížovky a číst Vlastu – tím to nechci odsuzovat.

4. Proč si tyto lidé zaslouží úctu?

- Hodně toho prožili. Když na ulici potkáme starého člověka, nevíme, kolik toho v životě dobrého udělal.
- My, až budeme ve stejném věku nebo situaci, přáli bychom si to stejně. Žili někdy i ve světových válkách a podobných těžkých obdobích, což my si nedovedeme představit a mnohdy toho hodně vytrpěli.
- Protože prožili spoustu těžkých situací. Staří lidé mají mnoho zkušeností a znalostí. Vychovali další generaci. Je důležité je za to ocenit.
- Každý člověk si zaslouží úctu, tím spíše ten, který už všechny své životní „úkoly“ splnil. Staří lidé žili ve velmi špatných dobách, nemohli to, co dneska my. Porodili děti, vydělávali peníze... Zkrátka bez nich bychom tu nebyli ani my, ani stát.
- Protože bez nich bychom tu nebyli. Neměli bychom dobrý pocit z toho, že na nás někdo myslí.

5. Kdy a čím jsi naposledy pomohl(a) starému člověku“

- Svým způsobem jim pomáhám každý den, pouštím je v autobuse sednout, spolubydlícím uklízím společné prostory a otvírám jim dveře v trolejbusu, které si stále neumí otevřít.
- Naposledy jsem pomohla své babičce při práci v kuchyni. Myslím, že jí to vážně potěšilo.
- Trávila jsem čas s naší sousedkou a občas jsem jí i pomohla s něčím v domácnosti.
- Nevím, jestli se to dá brát jako pomoc, ale je úplně samozřejmé, že starší lidi pouštíme sednout v hromadné dopravě, že jim pomáháme s těžkými nákupy, podržíme je do schodů a nebo si s nimi povídáme, když se cítí osaměle.
- ... Hrozně hezká pomoc je, když se před Vánocemi jde do Domova důchodců a zpívají se koledy a hraje na kytaru.

6. Představ si, že jednou budeš na místě těchto lidí. Jak bys chtěl, aby se k tobě chovali mladí lidé?

- Tak určitě bych chtěla, aby se ke mně chovali slušně a s úctou. V dnešní době se ta úcta ke starším trochu ztrácí, a proto se snažím k nim chovat slušně.
- Pouštěli mě v trolejbusu sednout a vážili si mě. Aby chápali, že jednou dopadnou úplně stejně. Nechtěla bych, aby si ze mě dělali srandu, nebo mi dokonce dělali nějaké naschvály.
- ... Aby mě nebrali jako něco podřadného, ale jako rovnocenného člověka. Přála bych si od nich občasnou pomoc a ochotu. Aby si o mně nemysleli něco špatného ohledně mého vzhledu. Aby brali v potaz, že jsem dřív byla jako oni.
- Chtěla bych mít úctu a pohled lidí, který by nevyjadřoval, že jsem odepsána z tohoto světa. Chtěla bych, aby mladí lidé podnikali nějaké akce pro důchodce, nebo by se mi líbilo, kdyby za mnou přišel nějaký teenager a vyprávěl mi něco, pomohl s nákupem atd.
- Určitě budu rád, když mě budou navštěvovat má vnoučata, ale zároveň budu šťastný za klid, který budu mít např. na čtení.

Milí přátelé,

přijměte opět pozdrav z Rokole. V těchto dnech je zde opravdu krásně. První dny v červenci nás překvapily silnými bouřemi a doslova přívalem vody. Burácení se odráželo od okolních strání a blesky vypadaly téměř strašidelně. Ale i v těchto chvílích, a možná právě tehdy, jak jsme si říkali, je cítit, jak se celé přírody dotýká ruka Páně. Dočkali jsme se tedy už opět léta, prázdnin, dovolených – je červenec...

Tak jako je květen zasvěcen Matce Boží Panně Marii a červen úctě Božského Srdce Páně, býval červenec měsícem, který připomínal Nejdražší Krev Spasitele. Svátek Krve Páně býval právě první červencový den. Nová liturgie po koncilu spojila tento svátek se slavností Těla a Krve Páně, „Božího Těla“, takže samostatný svátek už dnes nemáme. Můžeme si však připomínat tuto drahou cenu našeho vykoupení při každé mši svaté. A sám pohled na kříž už nás přivádí tam na vrchol Golgoty, kde tehdy, ve tmě Velkého pátku, vytekla Krev z probodeného Srdce Ježíšova až do poslední kapky. Jeden ze schönstattských kněží vytvořil kříž, na němž stojí Ježíšova Matka a do nastaveného kalicha zachycuje Krev svého Syna, aby ji svou přimlouvou vylévala jako oběť smíru na hříšné lidstvo. Tento kříž je označován jako kříž jednoty, nebo také „chilský“ kříž a rozšířil se už po celém světě. Výmluvná myšlenka. Vždyť „pod křížem stála Ježíšova Matka a ten učedník, kterého Ježíš miloval... Když Ježíš spatřil svou Matku, řekl jí: „Ženo, to je tvůj syn!“ a učedníkovi: „To je tvá Matka!“ a od té chvíle ji ten učedník přijal k sobě...“ (srov. Jan 19, 25-27). Je to obraz, který je nám známý – dovedeme si však aspoň trochu v duchu představit, co doopravdy znamená? Jaké to musely být tři hodiny, kdy Panna Maria nejen pozorovala utrpení a umírání svého Syna, ale vnímala i všechno to, co se kolem dělo. Hrubé chování vojáků, rouhavé posměšky a vyzývavé urážky velekněží, farizeů a těch, kdo stáli okolo a zvědavě pozorovali kruté divadlo, každé bolestné vzdechnutí umírajícího milovaného Syna! Tři hodiny, jež spolu s ním prožívala minutu za minutou, a to vědomě, s odevzdaností do vůle Boží, každý okamžik znamenající statečně obnovené „ano“ vyslovené při Zvěstování. Ano, utrpení Matky doslova vplývá do utrpení Syna, ne nadarmo ji jmenujeme „Spoluvykupitelka“. První křesťanská léta neznázorňovala ještě kříž. Byl to nástroj popravčí, nástroj nejvyšší potupy, vždyť taková smrt byla smrtí otroků. V římských katakombách se setkáváme s obrazem Dobrého Pastýře, který byl jako obraz Spasitele pro všechny přijatelný a znakem, jež ostatně známe i dnes, byla ryba; teprve v pozdějších letech se začal kříž používat jako znamení křesťanů. A možná, že právě když se na Golgotě podařilo objevit kříž a přenést tuto vzácnou relikvii do Říma, začal být opravdu uctíván. Zasloužila se o to svatá císařovna Helena, a protože její svátek slavíme v srpnu, můžeme se dnes o této svaté ženě zmínit v našem dopise.

Co vlastně o ní víme? Jistě si zaslouží, aby nebyla odsunuta někam na okraj kalendáře, třebaže žila v dávném třetím století. Nebyla od narození císařovna, ani nepocházela z nějakého vznešeného rodu. Její rodiče byli ještě pohané, takže ani ona se pravděpodobně dosud s křesťanstvím nesetkala. Byli to však lidé dobří a ušlechtilí. Jejich dcerka to neměla nijak lehké, asi se však dovedla v životě otáčet – svatý Ambrož o ní napsal, že byla „poštmistrová“, musela se tedy umět o sebe postarat. Že to bylo děvče právě tak sličné jako na tehdejší dobu vzdělané, neměla nouzi ani o nápady. Pocházela podle některých historiků z Bythinie, kde byla i římská posádka. Říká se, že pro děvčata bývá „dvoji sukno“ a jeho nositelé přitažlivé a vojáci si tedy mohou vybírat. Hezká Helena se zalíbila mladému důstojníkovi Konstanciovi a protože to vypadalo, že bude mít Konstancius „zajištěný postup“, nestálo nic v cestě manželství. Konstancius Chlorus však byl především voják a starost o rodinu si nebral příliš k srdci. Také ze svého synka chtěl mít vojáka, jakmile jen trochu povyroste. Zatím ať se o jeho výchovu stará matka, to je přece její první věc. Helena tuto svou povinnost plnila skutečně svědomitě. Snažila se vstřípit chlapci nejen statečnost, ale i lásku k pravdě a ušlechtilé zásady, jak to sama zažila ve své vlastní rodině, třebaže ještě křesťankou nebyla. Její přirozená ušlechtilost ji ke křesťanství přitahovala. A mladý Konstantin, i když svého otce obdivoval pro jeho odvahu a ctižádostivost, miloval svou maminku a snažil se řídit jejími radami. Byl také její oporou v pozdějších letech, když ho sama potřebovala. Konstancius Chlorus totiž vystoupil po společenském a politickém žebříčku až k nejvyšší metě – stal se spolucísařem tehdejšího císaře Herkulea, a ten mu nabídl za manželku svou dceru. Helena musela ustoupit. Zapuzena odešla do ústraní a žila potom dále v Trevíru. Tady se mohla blíže seznámit s křesťanskou vírou a přijala ji celým srdcem. Když byla pokřtěna, žila opravdu podle Kristova učení: prokazovala skutky milosrdenství kde mohla, pomáhala potřebným, vykupovala zajatce a otroky a žila pokorně a prostě.

Její syn Konstantin šel ve stopách svého otce; podle jeho přání vstoupil rovněž do vojska. Také on záhy vynikl, a to nejen statečností, ale i obětavostí, a stal se mezi svými vojáky oblíbeným velitelem. Otec jako císař už svěřoval svému synu různé odpovědné úkoly, takže se po jeho smrti Konstantin sám stal císařem v západní části římského císařství. A hned se vydal za svou matkou do Trevíru. Teď se Heleně dostalo zadostiučinění za předchozí pokoření. Mladý císař ji zahrnoval poctou. Udělil jí titul císařovny, dal razit mince s jejím obrazem, dokonce i pomník jí

nechal postavit. Důležité však bylo, že ho její příklad inspiroval a vedl blíže ke křesťanství. Když se potom proti němu postavil jeho místocísař Maxencius s velkým vojskem, obrátil se mladý Konstantin, ač pohan, s prosbou o pomoc k Bohu křesťanskému. Tu na obloze uviděl velký světlý kříž a spatřil slova: „V tomto znamení zvítězíš!“ V noci pak se mu zdálo, že sám Kristus mu přikázal zhotovit korouhev se znamením kříže a postavit ji do čela vojska. Konstantin to udělal a v následující bitvě skutečně nad silným nepřítelem zvítězil. Následujícího roku potom přiznal křesťanům úplnou svobodu vyznávání náboženství (Edikt milánský r. 313).

Když se stal Konstantin jediným vládcem říše, rozhodla se jeho matka Helena navštívit Svatou zemi, Nazaret, Betlém, Jeruzalém. Poznala, jak velice jsou svatá místa života a utrpení Páně opuštěna a znesvěcena modloslužbou. S velkou rozhodností se začala starat o nápravu. Nechala rozbít pohanské modly a na Olivetské hoře a v Betlémě dala vystavět svatyně. V Jeruzalémě položila základ ke chrámu Božího hrobu. Především však toužila nalézt svatý kříž Pána Ježíše na Kalvárii. S přispěním svatého Makaria, jeruzalémského biskupa, se jí skutečně podařilo v jámě na tomto místě objevit nástroje umučení i kříže, jež tam byly zakopány. Historie vypráví, že pravost jednoho z křížů byla ověřena náhlým uzdravením nemocné ženy, která se kříže dotkla. Svaté císařovně Heleně tedy vděčíme za to, že se přesvaté dřevo kříže našlo a zachovalo a že je můžeme dodnes v Římě uctívat. Poslední léta svého života strávila Helena klidně v Nikomédii u svého syna Konstantina.

Svátek svaté Heleny máme 18. srpna, právě uprostřed dvou velkých mariánských slavností. O tři dny dříve je velký den Nanebevzetí Panny Marie – a jeho oktáv ji slaví jako Královnu nebe i země. Že Pán Ježíš vzal svou Matku k sobě do nebe s duší i tělem, to bylo v církvi předmětem pevné víry od počátku. Vždyť smrt a následný rozpad těla to je trest za hřích prvních lidí, tak tomu původně být nemělo. Jak by tedy odpovídalo Boží spravedlnosti, kdyby měla být podrobena trestu ta, která žádným hříchem nebyla poskvrněna! A když to vezmeme docela lidsky: Pán Ježíš je Bůh i člověk, tak vstoupil na nebesa a zaujal místo po pravici Otce. A tak jako každý člověk i on touží po svém lidském „doplnění“. Ano, tak to bylo v církvi přesvědčením od počátku. Jako článek víry definoval toto přesvědčení papež Pius XII. v roce 1954, tedy v roce 100. výročí vyhlášení dogmatu o Neposkvrněném Početí Panny Marie. On sám tehdy napsal nové krásné liturgické texty k tomuto svátku a světil církev a celý svět její mocné přímluvě. Máme tedy v nebi vynikající Královnu, která má u Krále velký vliv, vždyť je tak milována! Vzpomeňme si, jak i mladý Konstantin spěchal, aby svou maminku odškodnil za předchozí ponížení – a co všechno podstoupila Matka Božího Syna! Však také On jí vzdává královské pocty! O slavnosti Nanebevzetí uslyšíme při mši svaté slova z velké vize Zjevení: „...na nebi se ukázalo velké znamení: Žena oděná sluncem, s měsícem pod nohama a s korunou z dvanácti hvězd kolem hlavy...(Zj 12,1)“ A v žalmu budeme zpívat: „Královna stojí po tvé pravici ve zlatém rouchu. – Po své pravici máš královnu, ozdobenou ofírským zlatem. – Slyš, dcero, pohleď a naslouchej, sám král touží po tvé kráse. – Provázena radostným jásotem vstupuje v královský palác. (Ž 45)“

Milí přátelé, i my vám těmito slovy chceme udělat radost a společně pak pozdravit naši Královnu, až budeme slavit velký den jejího vstupu do nebeského královského paláce.

V naší kapliče na vás všechny vzpomínám a srdečně vás zdravím.

S. M. Mlada

JEN SE DOTKNU JEHO ŠATU

Opět se všichni rozjízďejí na prázdniny. Zas je tu všechen ten shon a stíhání termínů na poslední chvíli. Lidský mumraj protkávaný častými hádkami se stává startovní čarou letní dovolené. Jakoby už v zárodku chtěl udusit radost z možnosti být spolu. Pozoruji ta zmatená rodinná klubka, která se rozhrkocaně přemisťují za poctivě vyšetřeným kouskem svého štěstí a tiše jim závidím. Každý z nich někam patří. Mají jeden druhého. Hádají se, ale mohou být spolu. Zadumaně hladím chundelatou čupřinu svého věrného kočičího přítele, který spokojeně vrní na okenním parapetu. „Tak to vidíš, zase bude chvíli klid.“ V koutku duše se však odráží nemá bolest, intenzivnější nad všechnu bolest tělesnou. Tabu, o kterém se nemluví – bolest samoty.

Proč nikam nepatřím, nikomu nechybím, nikdo mě netouží vzít s sebou...? Rozbolavěné tělo těžkne smutkem a hlavou se honí hejna vzpomínek na dny, kdy jsem i já měla rodinu, kdy bylo všechno tak rozhádané... krásné. Jak je to už dávno. Kolikrát se to letní měsíce již obtěžkaly podzimními plody a sněhová poduška se rozpustila něhou jara? Kolikrát již mladí vylétli a vrátili se hnáni touhou, jak tažní ptáci, a ... nikdo se nezeptal... nikoho nenapadlo... a co vlastně, co by kdo povídal?!

„Nebrblej už“, rozčilím se sama na sebe. Na koho jiného také, když jsou všichni pryč. Stovky podobných osudů, tisíce daleko smutnějších. Čím to jen je, že tolik lidí dnes tone v osamění. Vždyť Bůh přeci řekl: „Není dobré, aby člověk byl sám.“ Pak na něj seslal hluboký spánek a vytvořil ženu. Spánek, ticho, samota... možná je právě toto důvod, proč si nás, Pane, v tak velkém počtu zveš do ústraní z hluku světa... abys mohl nerušeně tvořit z našich rozlámaných žeber nové a nové podoby odrazu své tváře. Přicházíš do bolestného mlčení starobinců, děsivého nářku nemocnic i do němých otázek zapomnění v kruhu „milující“ rodiny. Navštěvuješ své nejdražší, abys s nimi sdílel svou intimitu a jejich lůžka změnil v umělecký ponk dílny, kde dáš vzniknout něčemu novému, zatím tak tajemnému. Až pak nadejde čas a budeme probuzeni, zazní naše překvapené: „Hle konečně kost z mých kostí, tělo z mého těla,“ stejně, jak znělo radostné slovo Adamovo a našemu jáso tu nebude konce.

Být v soukromí s Tebou – to je Tvůj plán pro mé letní zotavení. Pozvání na brigádu věčnosti. Každá koruna je dobrá, natož valuta ražená z bolesti.

Uklidněně opouštím svou okenní pozorovatelnou, která mě spojuje s venkovním životem. Usedám do křesla a bez bagáže, řvoucího motoru a výfukových plynů vydávám se přiměřenou rychlostí myšlenek na svou cestu za sluncem... Jak jen to bylo? Snažím se vydolovat z paměti kázání z minulé neděle.

Všude bylo plno hluku a zmatku. Lidé se tlačili jeden přes druhého a Jairo, představený synagogy, právě dostal příslib uzdravení. Žena soužená svou dvanáctiletou chorobou využila skulinky v davu a prodrala se blíž k Ježíšovi. „Jen se dotknu jeho šatu,“ pomyslela si a s touhou celé své bytosti vztáhla ruku. Letmo, aby ji nikdo nespatriil, přejela prsty po mistrově tunice a jak zloděj se opět ztratila v řvoucím zástupu, neboť věděla, že víc nesmí, že je nečistá. Byla vyloučena ze společnosti. Nesměla se s nikým stýkat, jak to bylo běžné u židovských žen v době jejich měsíčního cyklu. Jí tento cyklus trval nepřetržitě dvanáct let! Dovedete si představit její samotu? A to riziko? Tu odvahu, s jakou si šla pro své zdraví?! A tu její víru! Proto vyšla z Ježíše uzdravující síla a hned se otočil a ptá se „Kdo se mě to dotkl?!“ A právě v tu chvíli přichází nešťastnému Jairovi zpráva, že jeho dcera zemřela. „Už mistra neobtěžuj!“ ... Bylo jí rovněž dvanáct let. Vidíte tu souvislost? A co udělá Ježíš? On nemůže snést, když jsme opomíjeni, přehlíženi a odstrkovaní. Když je někdo vylučován. Člověk byl stvořen pro společenství a Ježíš udělá všechno pro to, aby ho do něj opět vrátil. Proto snímá klatbu vyhnanství z nemocné ženy a navrácí ji po tolika letech její rodině. A ve stejnou chvíli řekne Jairovi: „Neboj se a věř!“ Protože stejně tak touží vrátit i jemu jeho dcerku, kterou smrt vyrvala z lidského společenství. Není dobré, aby člověk byl sám. Pokud se cítíš sám, řekni to Ježíšovi. Vztáhni s vírou svoji ruku a pověz mu o svém žalu. A on pro tebe udělá zázrak své lásky. Uzdraví vztahy a vrátí tě do tvého společenství.

Jen se neboj a věř, i když tě bude odhánět řvoucí dav a nic nechápající učedníci se ti budou vysmívat, nenech se odradit. Dotkni se s důvěrou jeho šatu, vždyť na to čeká...

Slova P. Pavla Baxanta pozvolna doznívají v mých myšlenkách. Jak to neuvěřitelně všechno spojil. Nikdy bych nehledala takové souvislosti. Díky Bohu za to, že mě zavedl i na jeho večerní mši svatou. Inu Duch Boží vane, kudy chce.

Kocourek na okně zastříhal ušima. Takový hluk, co se děje. Určitě zas na stavbě prokopli vodu. To je pořád něco. No jo, zas to nepoteče. Ale těch lidí... co se to... domovní zvonek se rozezněl na celé kolo...

A NEBO...

... myslíš snad, že už je na čase vstávat...?

Lucie Moravcová

Milí přátelé, léto je v plném proudu a my jsme rádi, že jste si našli čas na čtení Dopisu. Mimo jiné jsme si v něm připomněli významné světce, pozorní čtenáři jistě našli i cenné návody, jak letní období smysluplně prožít. V neposlední řadě jsme nahlédli do myšlení naší budoucí generace na téma nemoci a stáří a můžeme se směle přidat ke slovům Mgr. Jiřího Vojáčka, ředitele gymnázia: „Množství ohlasů bylo poměrně bohaté a pestré, a tak ve mně sílí pocit, že samotný fakt toho, že se naši studenti touto tematikou zabývali, může přinést i nějaké dobro pro nás všechny, kteří časem zestárneme.“

Srdečně děkujeme za Vaše příspěvky. Je možné zasílat je na naši adresu Biskupství královéhradecké, Dopisy nemocným, Velké náměstí 35, Hradec Králové 500 01, účet č. 1006010044/5500, VS 21003. Pán Bůh odplať!

Těšíme se na další setkání s Vámi.

Dopis pro Vás připravují a požehnané letní dny přeji Mons. Josef Socha, S. M. Mlada Kozlová, P. Miloslav Fiala OPræm., Lucie Moravcová a Anna Hřčková.